

Jagiellońskie Centrum Językowe UJ
Ramowy program nauczania języka włoskiego na poziomie C1

Założenia

Proponowany program nauczania opiera się na założeniu, że osoby rozpoczynające naukę na poziomie C1 opanowały język włoski w zakresie wyznaczonym przez programy nauczania na poziomach niższych. Uczący się pogłębiają swoją znajomość języka, rozwijając sprawności językowe oraz strategie uczenia się i kompetencje społeczne, a także poszerzają wiedzę ogólną. Lektor jest organizatorem procesu nauczania i uczenia się, doradcą oraz przewodnikiem, ale końcowe efekty zależne są od uczestników kursu – ich wkładu pracy i gotowości do uczenia się. Do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się studenci powinni przeznaczyć minimum 60 godzin na naukę języka poza salą lekcyjną, czyli w ramach pracy własnej. Jeżeli umiejętności wyjściowe studenta uniemożliwiają efektywne uczestnictwo w kursie na poziomie C1, to dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na tym poziomie konieczne jest znaczne zwiększenie nakładu pracy własnej. Program nauczania na poziomie C1 zakłada realizowanie treści uwzględniających specyfikę kierunku studiów oraz komponent akademicki.

1. Ogólne cele kursu:

- doskonalenie i rozwijanie wszystkich sprawności językowych nabytych na niższych poziomach
- poszerzanie zasobu leksykalnego i znajomości konstrukcji gramatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin nauki i kategorii zawodowych
- zdobywanie i pogłębianie wiedzy o kulturze i cywilizacji Włoch
- rozwijanie umiejętności komunikacji w języku obcym w kontekście akademickim i zawodowym
- rozwijanie umiejętności samokształcenia i oceny własnych umiejętności językowych

2. Treści nauczania:

A. Zagadnienia tematyczne

- Europa i interkultura, znaczenie znajomości języków obcych, jak się uczyć języków obcych, samoocena własnych kompetencji językowych, autobiografia
- literatura włoska: Elsa Morante – *La storia*, Alessandro Manzoni – *Promessi sposi* (wybrane fragmenty): analiza tekstu literackiego, charakterystyka postaci, opis krajobrazu, wyrażanie emocji i opinii nt. kontekstu społeczno-kulturalnego
- sztuka i artyści: artyści włoscy, opis obrazu, rola i znaczenie muzeum, przygotowanie do seminarium nt. historyczno-artystyczny, przygotowanie prezentacji multimedialnej
- praca i gospodarka: studia i poszukiwanie pracy, komentarz do zestawień statystycznych, znaczenie wykształcenia, ekonomia a szczęście
- języki specjalistyczne – techniczny i urzędowy: instrukcja obsługi, ulotki objaśniające stosowanie leków, rachunki za media; uproszczenie stylu tekstu urzędowego
- środowisko naturalne i zrównoważony rozwój gospodarczy: zachowania proekologiczne, klimat i energia, zrównoważone modele żywieniowe - przygotowanie do dyskusji panelowej nt. ekologii; przygotowanie kwestionariusza nt. zużywania zasobów naturalnych
- medycyna, leki i leczenie: metody alternatywne, inteligentne używanie leków, eksperymenty naukowe dotyczące leków – lektura artykułu naukowego; terminologia specjalistyczna
- specjalistyczne języki branżowe: sztuka, medycyna, ekonomia i finanse: analiza cech charakterystycznych, terminologia fachowa
- obywatelstwo i prawa człowieka: zaangażowanie i uczestnictwo, konstytucja włoska, zaangażowanie społeczne i polityczne pisarzy (Leonadro Sciascia); zbieranie informacji nt. powstania konstytucji włoskiej; krótki esej nt. wybranego pisarza
- informacje z ostatniej chwili: język wiadomości prasowych, język świata polityki, język sportu: lektura i analiza artykułów prasowych, wyrażanie opinii na różne tematy
- psychologia i świat młodzieży: rodzice i dzieci, profil społeczno-kulturalny współczesnej młodzieży; wywiad, recenzja filmu
- historia Włoch i tożsamość narodowa: od zjednoczenia Włoch do obecnych czasów, emigracja i imigracja, przemiany gospodarcze Włoch w latach 60. tożsamość narodowa - artykuł; zbieranie informacji nt. wybranej postaci historycznej
- społeczeństwo: dynamika migracji ludności, mniejszości narodowe; zbieranie informacji nt. dokonujących się zmian społeczno-demograficznych; dyskusja i komentarz

- literatura i film: badania stanu czytelnictwa, pisarze włoscy wczoraj i dziś, recenzja; artykuł G. Manzoli: *Letteratura e cinema*; recenzja filmu
- nauka i badania naukowe: włoscy naukowcy i wynalazcy; redagowanie tekstu akademickiego, sprawozdanie i esej nt. ważnego dla ludzkości wynalazku

B. Zagadnienia gramatyczno-leksykalne

- czasy przeszłe: *passato prossimo* i *imperfetto* (w redakcji sprawozdania, raportu, biografii, omówieniu CV)
- stopniowanie przymiotników: w komentarzu do zestawień statystycznych i sprawozdaniu z dialogu interkulturalnego
- czas teraźniejszy historyczny (*presente storico*) i czas *imperfetto* narracji: w prezentacji biografii i dzieła artysty, w dyskusji podczas seminarium, historii powstania zabytku lub utworu
- zaimki osobowe łączone: w prezentacji promującej produkt, skierowanej do określonego typu odbiorców
- zdania złożone podrzędnie – w trybie oznajmujących (*indicativo*) i łączącym (*congiuntivo*): z użyciem spójników: *benché, anche se*
- czasy zaprzesze (*trapassato prossimo* i *trapassato remoto*): tekst literacki i historyczny
- słownictwo: wyrazy złożone: analiza terminologii naukowej wybranych dziedzin; słowotwórstwo z użyciem: przymiotniki zakończone na - *are, -ario, -ico, -istico, -ivo*
- czasowniki „frazeologiczne” z użyciem przyimków *a* i *di*: analiza niuansów znaczeniowych
- tryb łączący (*congiuntivo*) w zdaniach podrzędnych z użyciem określonych spójników: *affinché, benché, sebbene, purché, qualora* (wyrażenie opinii nt. doświadczeń i stosowania leków)
- zaimki względne: *che, cui, il/la quale, i/le quali* (omówienie treści wybranego artykułu Konstytucji Włoch)
- zaimki rzeczowne i przymiotne nieokreślone: *qualcuno, qualche, qualcosa, qualsiasi/qualunque, ogni, nessuno, altro*, (opis doświadczanych emocji)
- *passato remoto* w zdaniach podrzędnych czasowych z użyciem: *dopo che, poiché, siccome, visto che* (w tekście nt. transformacji gospodarczych we Włoszech lat 60.)
- partykuły CI i NE: interpretacja znaczenia na przykładzie tekst nt. ochrona mniejszości językowych
- tryb przypuszczający i okresy warunkowe (*periodo ipotetico*): użycia w szczególnym kontekście: przypuszczenie w informacjach prasowych
- zgodność czasów w zdaniach podrzędnych czasowych: współczesnych, uprzednich i przyszłych – powtórzenie zasad (tekst nt. postępu badań naukowych i rozwoju technologii)
- mowa zależna i niezależna (*discorso diretto e indiretto*): stosowanie cytatów z wywiadów i opinii z uwzględnieniem zasad zgodności czasów (fragment z *Gattopardo* G.T. di Lampedusa)
- forma bezosobowa czasowników *gerundio semplice e composto*: użycie w artykułach naukowych i hasłach encyklopedycznych (artykuł np. badań nad rakiem, opis scenariusza filmu)
- forma bierna czasowników: użycie w tekstach naukowych, recenzjach, wywiadach (tekst nt. festiwalu literatury w Mantui)

C. Funkcje językowe

- opisywanie cech osób i miejsc
- opisywanie właściwości przedmiotów i zjawisk
- formułowanie definicji
- relacjonowanie wydarzeń, np.
Per esempio, in contrasto con la sua andatura marziale, aveva uno sguardo disperato. In questo stato, giunto alla città di Roma, usò del suo permesso pomeridiano per burratarsi solo, a caso, nelle strade
Era una copia delle migliaia di figure conformi che moltiplicavano all'infinito l'unica figura incomprensibile della sua persecuzione.
- opisywanie planów i oczekiwań, np.
Immagino che tu mi parlassi di
E' importante che quella persona finisse di
Spero che lui scriva ogni giorno
- podawanie dokładnej informacji, np.
Per avere un buon funzionamento dell'apparecchio bisogna (instrukcja)
Bolletta per la fornitura dell'energia elettrica (opis i instrukcja)

I corsi vengono istituiti per il controllo delle specie maggiormente responsabili dei danni ... (avviso)

- Wyszukiwanie informacji, zadawanie pytań, np.
*bando di concorso per l'assegnazione delle borse di studio
richiesta: in riferimento alla Sua richiesta, relativa a ...'
come si definirebbe ...?*
- wyrażanie uczuć i emocji – pozytywnych i negatywnych, np.
*Quando gli esami diventano un incubo
Credevo che gli attacchi panico si fossero manifestati dopo un forte stress
Spero che gli insegnanti siano riusciti a prevenire fenomeni di ...
Da qualche anno mi capitano sempre nelle stesse situazioni: quasi ogni volta che salgo sul treno ...*
- Przedstawianie opinii na dany temat, np.
*Non credevo fosse possibile ...di ...
Ritengo che per combattere ... sia bene ...
Se hai vissuto una brutta esperienza, dovresti ...*
- wyrażanie opinii krytycznej, np.
*Non ritengo giusto che il diffondersi di quel sentimento di
Sarebbe importante contrastare questi movimenti che combattono ogni forma di ...*
- Wyrażanie pojęć abstrakcyjnych, np.
*La cosiddetta "arte di arrangiarsi" riflette
La riflessione prima di rispondere all'esame è fondamentale perché ...*
- wyrażanie pewności, wątpliwości, prawdopodobieństwa i przypuszczenia, np.
*Sono assolutamente certo che ...
E molto probabile che lui si sia recato a ...
Suppongo che ...
Lui, a proposito, avrebbe detto che ...*
- generalizowanie i uściślanie, np.
*Tutti sono convinti che ...
Considerando tutti gli aspetti dell'accaduto, posso constatare che ...*
- syntetyzowanie i ocenianie, np.
*Riassumendo tutte le opinioni su esposte, possiamo constatare che
In base alle valutazioni degli esperti riuniti in questa sede, si deve dire che ...*
- spekulowanie, np.
*Allora, vorresti dire che ...?
E che cosa avrebbe detto il prof. Rossi a proposito di tale ?
E se il comitato non vorrà esprimere tale approvazione per ...?*
- formułowanie (krytycznej) oceny i recenzowanie, np.
*Esposizione scritta di limitata estensione, frutto di un approfondimento poco scrupoloso, riflette
Opera narrativa spesso di invenzione e di limitata estensione, caratterizzata da argomento ...*
- wyrażanie konieczności lub jej braku, np.
In questo contesto sarebbe indispensabile ...
- prośba o pozwolenie, np.
Sarebbe tanto gentile da esporre la sua opinione su ... in modo ...?
- wyrażanie pozwolenia lub jego braku, np.
Non sarebbe assolutamente opportuno che tutti dicessero ...?
- wyrażanie zdolności i umiejętności lub ich braku, np.
Essere portato per /a; essere negato per/a; essere bravo a /in
- wyrażanie chęci i ochoty lub ich braku, np.
con molto entusiasmo aderiamo a questa iniziativa ...
- udzielanie rad, np.
in questa situazione avresti dovuto agire ...
- prowadzenie interakcji w sytuacjach formalnych, np.
- sygnalizowanie uwagi z użyciem „segnali discorsivi”: *eeh praticamente, eeh come lo potrei dire?,
capite, no?*
- sygnalizowanie chęci kontynuowania wypowiedzi, np.
se permettete, aggiungerei ...
- zachęcanie rozmówcy do kontynuowania wypowiedzi, np.

Le cedo la parola, prego.

- przerywanie wypowiedzi rozmówcy, zmiana tematu, np.
Attualmente, però, ...
Mi dispiace ininterrompere, ma ...
Un attimo, per favore!
Cambiando argomento ...
- sygnalizowanie zbliżania się do końca wypowiedzi i podsumowywanie, np.
In conclusione, vorrei ...
Tutto sommato, direi che ...
- Prowadzenie interakcji w sytuacjach nieformalnych (reakcja na wypowiedź, wyrażanie zainteresowania, zdziwienia, współczucia), np.
Ritiene che sia così?
In realtà non è così?
Mi sembra molto strano che
E' straordinario constatare che ...
Sono veramente rammaricato ...

D. Komponent akademicki

- wyszukiwanie, przetwarzanie i przedstawianie informacji: literatura, prasa, Internet
- przygotowanie prezentacji kierunkowych
- pisanie sprawozdania, eseju, recenzji, referatu, prezentacji itp.
- umiejętność kontaktowania się ze środowiskiem akademickim z innych krajów
- umiejętność uczestniczenia w seminariach, dyskusjach i konferencjach naukowych
- korzystanie z literatury fachowej i prasy branżowej

E. Komponent specjalistyczny

- słownictwo specjalistyczne dotyczące różnych dziedzin nauki i zawodowych
- teksty kierunkowe, materiały źródłowe dotyczące danej dziedziny nauki
- teksty źródłowe niezbędne do przygotowania prezentacji na tematy kierunkowe

3. Przewidywane efekty uczenia się:

Po ukończeniu kursu student potrafi:

Słuchanie

- zrozumieć większość dłuższej wypowiedzi na tematy abstrakcyjne, i sobie nieznane
- w dużym stopniu zrozumieć wypowiedzi zawierające wyrażenia idiomatyczne i kolokwialne oraz rozpoznać różne rejestry wypowiedzi
- zrozumieć większość wypowiedzi, nawet, jeżeli nie posiada jasnej struktury, a znaczenie jest jedynie zasugerowane
- zrozumieć instrukcje i komunikaty, nawet jeżeli ich jakość nie jest dobra
- zrozumieć szeroki zakres nagrań, programów radiowych i TV

Komponent akademicki

- zrozumieć większość wykładów i prezentacji z własnej dziedziny studiów i spoza niej
- korzystać z materiałów audio (program naukowy, film dokumentalny, podcast)
- śledzić debaty i dyskusje naukowe na tematy znane oraz nowe

Czytanie

- dokładnie zrozumieć długie i skomplikowane teksty na dowolny temat, chociaż może wystąpić konieczność przeczytania ich powtórnie
- zrozumieć stanowisko autora oraz sugestie i treści implikowane
- szybko ocenić użyteczność długiego tekstu i znaleźć w nim potrzebne informacje szczegółowe
- zrozumieć skomplikowane instrukcje
- zrozumieć korespondencję formalną i nieformalną
- stosować techniki czytania stosownie do wykonywanego zadania (*skimming, scanning*)

Komponent akademicki

- zrozumieć złożone teksty akademickie ze swojej dziedziny studiów (artykuły naukowe, raporty, eseje)
- czytać teksty krytycznie, rozpoznając stanowiska i śledząc rozwój argumentacji
- odczytać i zinterpretować informacje podane w postaci tabel i grafów

- zrozumieć teksty np. w postaci instrukcji, umowy, regulaminu, przepisów z własnej dziedziny

Pisanie

- napisać prawidłowo zbudowane teksty na złożone tematy z zachowaniem poprawności językowej i stylistycznej w zależności od zadania
- napisać szczegółową relację wydarzeń lub opis własnych przeżyć
- jasno przedstawić swój punkt widzenia i prowadzić argumentację popartą przykładami
- precyzyjnie wyrażać opinie i uczucia w korespondencji każdego typu

Komponent akademicki

- prowadzić korespondencję w środowisku akademickim
- stosować zasady kompozycji właściwe poszczególnym formom tekstu akademickiego, np. esejowi, raportowi
- odpowiednio zaplanować i przejść przez kolejne etapy procesu pisania tekstu
- przedstawić główne tezy przeczytanego tekstu

Mówienie

- wyrażać się płynnie i poprawnie z zachowaniem rejestru odpowiedniego w danej sytuacji
- brać czynny udział w rozmowach i dyskusjach na tematy złożone i abstrakcyjne w większej grupie uczestników
- jasno i logicznie prowadzić argumentację, popierając swoje opinie właściwymi argumentami i przykładami
- spójnie przedstawić dłuższe streszczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu

Komponent akademicki

- prowadzić dyskusje na tematy akademickie w większej grupie uczestników
- przedstawić złożoną prezentację na temat związany z własną dziedziną studiów i odpowiadać na pytania słuchaczy
- spontanicznie reagować na uwagi i pytania uczestników np. zajęć seminaryjnych